

MATÈRIA. REVISTA INTERNACIONAL D'ART. PLANTEJAMENT I NOUS HORIZONS DE RECERCA

És una satisfacció poder presentar la nova època de publicació de la revista del Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona, *MATÈRIA*, i celebrem que finalment hagi pogut veure la llum un nou volum, el número 8, després d'un llarg silenci. El camí que fem amb aquesta nova aparició és una continuïtat de l'anterior; és per això que volem, en primer lloc, reconèixer la feina feta en temps de direccions precedents, i destacar l'existència d'una base que ens permetrà treballar per a la consolidació de la revista. En aquest sentit, la continuïtat resulta del tot lícita, alhora que ho són la renovació i la recerca de la seva projecció en uns nous temps especialment difícils per a les humanitats i per a les investigacions que giren al seu voltant. Són aquestes i els seus continguts, amb totes les seves virtuts i complexitats, el que ens agradaria poder desenvolupar i afavorir en aquesta seu renovada i oberta a la participació de la comunitat científica. La història de la revista del Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona té la seva importància i ens arriba associada a la memòria que en podem tenir, individualment i col·lectiva. Refer-la implicaria també recórrer a les biografies de diverses generacions d'estudiosos que li van donar vida i requeriria un monogràfic que no voldríem caure en el parany d'esquematzar en aquesta presentació. Tot i així, és just recordar que les característiques de *D'ART*, nascuda el 1972, i les necessitats d'un nou moment van engendrar la seva reconversió en *MATERIA. REVISTA D'ART*, a l'inici d'aquest tercer mil·lenni, i que aquesta fase, aturada per un parèntesi que hem de lamentar per massa dilatat i improductiu (2009-2013), s'ha de veure superada àmpliament pel desig de recuperar una publicació històrica en el nostre camp, en un

moment que ens ha de permetre gaudir d'una herència que no seria intel·ligent dilapidar. En aquesta nova etapa, MATÈRIA. REVISTA D'ART, reconvertida en MATÈRIA. REVISTA INTERNACIONAL D'ART, vol fer seves antigues filosofies de profunditat i rigor científics alhora que es proposa incorporar els avantatges tècnics que integra la recerca més actual, amb una mirada global, que ens permeti seguir endavant i assumir les perspectives obertes al segle XXI.

Així, doncs, el tarannà d'aquest número 8 és el d'una publicació oberta a les aportacions de tots aquells que es dediquen a la investigació de la història i la teoria de l'art. La revista té com a objectiu posicionar-se com un referent de reflexió i de debat, en els quals l'art sigui l'eix vertebrador a partir del qual es generin tesis innovadores i actuals.

Tot i les millores i la renovació que anirem aplicant a la revista gradualment, s'ha preservat el format i les parts fonamentals definides en períodes anteriors. S'atorga importància a les ressenyes i revisions bibliogràfiques, més enllà de la configuració del cos fonamental de la revista, sempre dedicat als articles. Aquest número té un caire miscel·lani, així com el que seguirà, però també acollim la idea d'editar nous números dedicats a temes monogràfics, sigui per omplir la revista en el seu conjunt o per bastir només una part de la publicació.

En un panorama força crític —on les aportacions locals o de determinats àmbits de coneixement allunyats dels científics no es ponderen amb la justícia que cal— molts articles no tenen el ressò suficient per ser reconeguts amb la qualificació que es mereixen, per això volem que MATÈRIA. REVISTA INTERNACIONAL D'ART pugui abraçar propostes arriscades i compromeses però que segueixin una metodologia de recerca acurada i tenaç. És difícil que paraules tan pronunciades avui com la de «transferència de coneixement» només prenguin sentit quan la societat veu els seus resultats com una prioritat per a millorar els serveis, els avenços tecnològics, mèdics o mediambientals, per posar àmbits no molt propers aparentment. En un moment en què la crisi política, econòmica i social està encara guanyant moltes batalles, sembla que és del tot necessària la reconstrucció del teixit cultural en què es fonamentin uns nous valors per a la nostra societat. Gràcies a la generositat i l'interès per l'art dels autors que escriuran a MATÈRIA, intentarem col·laborar a millorar l'estat de la nostra cultura amb una reflexió sòlida i constant.

En els temps en què vivim, publicar revistes científiques, assaig o qualsevol mena d'estudis vinculats a la recerca humanística no és una tasca fàcil i encara menys si partim de la idea de preservació d'un model en paper que pugui coexistir amb la difusió paral·lela dels exemplars generats pels mitjans digitals. Tot i així, pensem que MATÈRIA. REVISTA INTERNACIONAL D'ART, pot tenir el seu espai en tots aquests formats. De fet, MATÈRIA ha de guanyar-se un espai en els diferents àmbits de difusió de la recerca i per això hem volgut complir amb totes aquelles exigències formals que la situïn en un terreny competitiu, per tal que no siguin aquests elements, sovint circumstancials i menors, els que puguin malmetre la consideració general sobre els continguts que s'hi publicaran, aspecte fonamental i bàsic i que hauria de ser primordial a l'hora de judicar qualsevol publicació científica. En aquest sentit, tenim com a objectiu clar aconseguir la millor qualificació possible i complir amb una sèrie de requisits que garantiran que tot allò publicat en aquestes pàgines hagi estat revisat i beneït per diferents experts en les matèries tractades. L'avaluació per parells, amb un abast internacional, serà el sistema aplicat, i l'anonimat de les avaluacions, un factor preceptiu, que respectarem en tot moment. El consell de redacció i la direcció assumiran aquesta responsabilitat i faran també una tasca de filtre, prèvia a la supervisió per experts, de manera que aquelles aportacions que no compleixin uns requisits mínims o no puguin ser considerades fruit d'una recerca original seran retornades als autors per a la seva millora o adaptació.

Voldríem aclarir que no considerem que sigui interpretable com a demèrit que les persones vinculades a la revista o al nostre Departament d'Història de l'Art puguin publicar en les seves pàgines. És més, ho considerem necessari i apropiat, tenint en compte la naturalesa dels nostres estudis, que sovint tracten temes de caràcter local, amb una dimensió que afecta l'àmbit de recerca immediat i els interessos del marc més proper. Tancar aquest camí és amputar les recerques gestades en el nostre context per investigadors de vàlua i negar-los una plataforma que permet preservar el context natural en què es produeixen una bona part de les seves aportacions. Només atenant a un criteri flexible es pot reforçar el sentit de la publicació en aquell context local en què els articles tindran més i millor acollida i on, certament, podran ser més ben jutjats i apreciats i al mateix temps promoure'n els horitzons i ambició internacionals. Els factors d'impacte tenen sentit sempre i

quan es consideri el caràcter de la matèria d'estudi, la seva especificitat, i el perden quan es converteixen en factors limitadors de les recerques, que ens aboquen a seguir un camí únic i exclouent. Tenint en compte que l'avaluació dels articles serà confiada a experts reconeguts de contextos diferents, nacionals i internacionals segons escaigui, i entenent que s'evitarà la pertinença dels avaluadors a la mateixa institució que els autors dels articles, sigui la Universitat de Barcelona o qualsevol altra institució, podem afirmar que queda perfectament garantida la supervisió de la qualitat de les recerques i preservada la imparcialitat dels avaluadors davant de possibles endogàmies o tractes de favor. La revista vetllarà també per l'equilibri i per la publicació d'estudis que justifiquin el caire nacional i internacional que cal donar-li i que queda reflectit, així mateix, en el seu consell assessor i de redacció, que s'han renovat. Els avaluadors podem formar part d'aquests consells, però també seran cridats a participar altres especialistes en funció de les propostes de publicació que ens arribin.

Els criteris d'acceptació d'originals es fonamentaran en l'exigència de qualitat i en l'adequació dels continguts dels articles als objectius de la recerca que defineixen també els de la revista. Per tant, es considerarà fonamental l'originalitat dels treballs, la seva qualitat de textos inèdits de recerca, que puguin aportar noves lectures dels temes i enfocaments diversos o revisions notòries del problema o assumptes abordats. No s'exclouran treballs d'emmarcament que defineixin noves línies de recerca a partir d'un coneixement exhaustiu de la matèria tractada, però també s'acceptaran estudis més concrets, amb aportacions documentals i interpretatives de tota mena dins de l'ampli marc metodològic que interpreta les arts en general. Seguint la tradició establerta en fases precedents de la revista, no cal dir que entenem que en aquest conjunt de punts de vista també s'enclouen aquells enfocaments de tipus més teòric o que tinguin l'estètica com a eix o línia de recerca central.

Tal com s'exposa en el document pertinent, els treballs s'hauran d'ajustar a una normativa de presentació. Per a totes aquestes qüestions remetrem als criteris més apropiats que facilitin la tasca als autors.

Més enllà de totes les consideracions que afectaran la dinàmica interna de la revista i la seva estructura, volem precisar que el contingut d'aquest volum, o primer número de la nova època, ha estat revisat des del consell de redacció de la revista, que ha fet les consultes externes que li han semblat més necessàries.

Finalment, volem agrair la col·laboració dels especialistes que formen part dels comitès assessors, del consell de redacció, dels informadors i dels autors dels articles. Amb tots ells podrem arribar a fer de MATÈRIA una revista de qualitat científica i d'una àmplia projecció internacional.

ROSA ALCÓY i MAGDA POLO